

A legkisebbek

SZOMBAT DÉLUTÁN

E HETI TANULMÁNYUNK: Máté 5:2-16, 38-48; 25:31-46;
Lukács 12:13-21; 16:19-31; Róma 12:20-21

„A király így felel majd nekik: Bizony mondom nektek, valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg” (Mt 25:40, RUF).

Jézus egész életében másokkal törődött, különös figyelmet fordított a szenvedőkre és az elveszettekre, gondolhatjuk tehát, hogy sok a mondanivalója a gondoskodó életről.

A tanítása gyakorlatias, arra fókuszál, hogy mit jelent Isten követőjeként élni. Igazságosságra, kedvességre és könyörületre biztat, mert Ő is így élt a földön. A példáját követve szolgálni fogunk másoknak, hiszen Ő is így tett.

Jézus beszélt Isten országáról és arról, hogy valójában ennek már itt is részesei lehetünk. Olyan életforma ez, ami más fontossági sorrenddel, értékekkel, erkölcsi elvekkel működik, mint a földi országok. Példát adnak rá Jézus tanításai, amelyekben nagy hangsúly kerül arra, hogyan szolgáljuk Istent és miként viszonyuljunk a többi emberhez. Azt is látni fogjuk, hogy az embereknek segítve – ha törődünk a szükségleteikkel és felemeljük őket – közvetlenül Istent szolgálhatjuk.

A HEGYI BESZÉD BEVEZETÉSE

Jézus leghosszabb prédikációja, a tanításainak gyűjteménye a Hegyi Beszéd. Három fejezetben ad áttekintést arról, hogy milyen az élet Isten országában. A bevezetőben értékek sorát nevezi meg a *boldogmondásokként* ismert részben.

Mt 5:2-16 verseiben mi a közös jellemzője ennek a kilenc értéknek, illetve azoknak az embereknek, akiket Jézus „boldognak” nevez?

Szavai mély lelki jelentősége mellett nem szabad megfeledkeznünk a gyakorlati oldalról sem. Jézus kifejezte, hogy fel kell ismerni a szegénységet önmagunkban és a világban. Beszélt az igazságról, az alázatról, a kegyelemről, a békességre törekvéstről és a tiszta szívről. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy e tulajdonságok mennyire megváltoztatják az életünket és a világunkat, ha valóban így élünk. A gyakorlati értelmezést hangsúlyozta Jézus következő kijelentése, amelyben felszólította a tanítványait, hogy éljenek úgy, mint a világ sója és világossága (Mt 5:13-16).

Helyes használat mellett a só és a világosság is pozitív változást hoz ott, ahol éppen hat. A só kiemeli az ételek ízét, valamint tartósítja is, amihez hozzáadják. Azt szimbolizálja, hogy jó hatást kell kifejtenünk a környezetünkben. A világosság kiszorítja a sötétséget, láthatóvá teszi az akadályokat és a veszélyeket, a ház vagy a város biztonságosabb lesz általa, tájékozódási pontot ad még távolról is. Jézus azt mondta, hogy mint sötét éjszakán a fény, *„Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák a jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat”* (Mt 5:16, RÚF).

A só és a fény szimbóluma is mutatja: a tanítványoknak felelőssége, hogy hassanak a körülöttük élőkre és javítsanak a helyzetükön. Úgy válhatunk sóvá és világossággá, ha akkor és úgy sírunk, amikor és ahogyan kell, tiszta a szívünk, alázatosan, irgalommal fordulunk az emberekhez, törekszünk a békességre és elviseljük az elnyomást. Prédikációja kezdetén Jézus arra hív, hogy testesítsük meg országának néha „lebecsült értékeit”.

Aktív-e a gyülekezetünk a környéken sóként és világosságként? Mennyivel lett jobb a környezetünk a gyülekezet tevékenysége miatt? Ha eltűnne a közösségünk onnan, ahol addig volt, vajon észrevennék?

JÓVAL GYŐZNI MEG A ROSSZAT

Amikor Jézus tanításairól gondolkozunk, figyelembe kell venni az embereket is, akikhez szólt, meg a körülményeiket. Nagy tömegek kezdték követni azokból a régiókból, ahol szolgált (lásd Mt 4:25; 5:1), többségében egyszerű emberek, akik a Római Birodalom fennhatósága alatt éltek, de voltak közöttük zsidó fejedelmek és vallási vezetők is. Az átlagemberek élete nehéz volt. Csak kevés dologban dönthettek a saját sorsukról, nagy adókat kellett fizetniük és vallási tradíciók neheztedek rájuk.

Amikor Jézus tanított, nyilván igyekezett jobb életmódot hirdetni, hogy az emberek minden körülmények között méltósággal, bátran élhessenek. Ennek egyik példáját találjuk Mt 5:38-48 szakaszában. Annyira ismertté váltak az ilyen tanácsok, hogy „fordítsd felé a másik orcádat is”, „engedd oda néki a felsőt [ruhádat] is”, „menj el vele kettőre [két mérföldre]”, hogy már szinte közhelynek számítanak. Csakhogy az ismertséggel még nem jár együtt a Jézus által tanított radikális cselekvés és hozzáállás.

A helyzetek, amelyeket Jézus említett, sok hallgató számára hétköznapi tapasztalatok voltak. Gyakran kegyetlenül rájuk támadtak az „előljáróik” vagy uraik. Sokan eladósodtak és elvesztették földjüket, ami azé lett, akitől kölcsönkértek. Gyakran előfordult az is, hogy a megszálló római katonák munkára kényszerítették őket. Jézus arra tanította az embereket, hogy ilyenkor helyesen járjanak el, bánjanak jobban az elnyomóval, mint megérdemli, így nem veszítik el az emberi tartásukat. Az elnyomók igyekeztek erővel fellépni, a népnek viszont mindig megvolt a választási szabadsága, hogy erre hogyan válaszolnak. Az erőszakmentes ellenállással és a nagylelkűségükkel leplezték az elnyomók gonoszságát és az igazságtalanságukat.

Hasonlítsuk össze Mt 5:38-48 és Róm 12:20-21 verseit! Hogyan valószínűsíthetjük meg az életünkben ezeket a radikális elveket?

Jézus „a törvény és a próféták” – amit a szent írásokban Ószövetségnek neveznek – összefoglalását adta egy egyszerű elvvel, amit *arany szabályként* ismerünk: „Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal” (Mt 7:12). Mi az, amit éppen most megtehetünk, kerüljön bármibe, hogy az útmutatása szerint éljünk?

AZ IRGALMAS SAMARITÁNUS

Lk 10:25-27 verseiben a Jézushoz forduló törvénytudó az ószövetségi törvények alapján szabályosan összefoglalta, hogy milyen az Isten szemében kedves élet. Hogyan kapcsolódik egymáshoz a két parancsolat?

Amikor Jézust megkérdezték valamiről, a válaszát gyakran másként zárta, mint ahogy a kérdező fél várta volna. 3Móz 19:18 versében az áll, hogy „szeresd felebarátodat, mint magadat.” Úgy tűnik, a Jézus korabeli hívők sok időt és energiát szántak annak megvitatására, hogy milyen mértékig és korlátok között értendő a „felebarátra” vonatkozó elv.

Jézus már korábban is igyekezett tágítani a követői fogalmait ezt az elvet illetően, amikor kijelentette, hogy nemcsak szeretniük kell a felebarátaikat, hanem mindenkivel jót is kell tenni. „*Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket, hogy így menyeyei Atyátoknak fiai legyetek, mert ő felhossa napját gonoszokra és jókra, és esőt ad igazaknak és hamisaknak*” (Mt 5:44-45, RUF). Amikor azonban a vallási törvények szakértője próbára akarta tenni Jézust, visszatért a vitatott kérdéshez: „*De ki az én felebarátom*” (Lk 10:29)? Erre felelt Jézus az irgalmas samaritánus történetével, amivel nem a „felebarát” fogalmának meghatározását akarta adni, hanem lényegében ezt mondta: „Menj és légy a felebarátja bárkinek, akinek szüksége van a segítségedre” (lásd Lk 10:36-37)!

Olvassuk el Lk 10:30-37 szakaszát! Mi az érdekes abban, ahogyan Jézus összehasonlítja a három embert, akik észreveszik az út szélén fekvő, segítségre szoruló férfit?

Tanításaiban Jézus általában azokat bírálta a legélesebben, akik vallásosnak mutatták magukat, de nem törődtek a szenvedőkkel. „Az irgalmas samaritánus történetével Krisztus az igaz vallás természetét szemlélteti. Bemutatja, hogy az nem rendszerekből, hitvallásokból vagy szertartásokból áll, hanem abból, ha a szeretetet tettekkel fejezzük ki, a legnagyobb jót viszzük véghez másokért, és igazán jók vagyunk” (Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, 420. o.).

Amikor Jézus példával akarta bemutatni, mit vár Isten azoktól, akik a követőinek vallják magukat, egy kívülállóra mutatott, olyan valakire, akit általában nem tartottak hűségeseznek Istenhez. Amikor mi is azt tudakoljuk Jézustól, mit kell tennünk, hogy örök életet nyerjünk, végeredményben nekünk is ezt tanítja: menj és legyél a felebarátja mindenkinek, aki segítséget lát!

A GAZDAG ÉS LÁZÁR

A gazdag emberről és Lázárról szóló példázatában (lásd Lk 16:19-31) Jézus két ember életét hasonlítja össze: az egyik gazdag, a másik pedig rettenően szegény. Mivel nem volt szociális ellátás, sem kórházak vagy nappályák, a szegények, fogyatékkal élők, nélkülözők általában a gazdagok háza előtt koldultak. Általában elvárták a gazdagoktól, hogy a javaik egy kis részével enyhítsék a szenvedők nyomorát. Ebben a történetben azonban a gazdag ember „önző közönnyel túrta, hogy testvére szükségét szenvedjen” (Ellen G. White: *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, 174. o.). Amíg éltek, mindegyikük helyzete változatlan maradt, haláluk után, Isten ítélete nyomán azonban döbbenetes változás állt be.

Vessük össze Lk 12:13-21 és 16:19-31 részeit! Milyen hasonlóságokat és különbségeket találunk a két történet között? Mit tanít mindkét példázat?

Semmi nem utal arra, hogy a példázatbeli gazdagok rossz úton szereztek volna vagyonukat. Talán mindketten keményen megdolgoztak érte, jól gazdálkodtak és élvezték Isten áldását. Mégis az élethez, Istenhez, a pénzhez és a többi emberhez való hozzáállásukban elromlott valami, amiért óriási, örök árat fizettek.

A Jézus korában népszerű elképzelést felhasználva a gazdag ember és Lázár története azt tanítja, hogy az életben meghozott döntéseink meghatározzák a túlvilág szempontjából. A döntéseinket és fontossági sorrendünket mutatja az is, hogyan viszonyulunk a segítséget kérőkhöz vagy a szükségben lévőkhöz. Amint „Ábrahám” elmondja a szenvedő gazdagnak, a Bibliában bőségesen találunk útmutatást a helyes választáshoz: „*Van Mózesük, és vannak prófétáik, hallgassák azokat*” (Lk 16:29, ÚRK)!

Jézus tanítása szerint a gazdagság kísértései – akár a megszerzése, akár a megtartása, akár a keresése – egyaránt eltávolíthatnak az országától (meg a többi embertől) és önzővé tehetnek. Jézus kér, hogy keressük először az Ő országát és az áldásainkból juttassunk másoknak is, főként azoknak, akik szükségét látják.

Bármilyen anyagi helyzetben legyünk is, mit tehetünk, nehogy a pénz vagy a pénz szeretete eltérítsen attól, amire keresztényként figyelniük kell az életben?

A LEGKISEBBEK

Egy másik példa arra, amikor Jézusnak feltettek egy kérdést, Ő pedig egészen másképpen válaszolt, mint ahogy várták, *Máté evangéliuma* 24-25. fejezeteiben található, az ott lejegyzett beszédében. A tanítványok hozzá fordultak, hogy a jeruzsálemi templom pusztulásáról és visszajövetelének az idejéről kérdezzék (Mt 24:1-3). A kérdésre adott bővebb válaszát úgy lehet összefoglalni, hogy adjanak enni az éhezőknek, inni a szomjazóknak, fogadják be az idegeneket, öltöztessék fel a ruhátlanokat, törődjenek a betegekkel, látogassák meg a foglyokat. „*Bizony mondom nektek, valahányszor megtettétek – vagy nem tettétek meg – ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg*” (Mt 25:40, RÚF, lásd még 45. vers).

Azokhoz a kérdésekhez kapcsolja ezt, amelyekkel az utolsó ítéletről képet adó tanítása kezdődik. *Máté evangéliuma* 24. fejezetében Jézus több direkt választ adott a tanítványai kérdéseire, Jeruzsálem pusztulására, valamint a világ végére vonatkozó jeleket és figyelmeztetéseket sorolt fel. Közben kiemelte, hogy „*vigyázatok*”, éljetez igaz életet a második advent ígéreteinek fényében. *Máté evangéliuma* 25. fejezetének elején az okos és a balga szüzek történetével int, hogy készülni kell váratlan érkezésre, de arra is, ha késne. A három szolga példája azt érzékelteti, hogy helyesen, tevékenyen éljünk, amíg váraozunk. A juhok és a kecskék elválasztásáról szóló példázat pedig konkrétan rámutat, hogy mivel foglalkozzon Isten népe.

Mit tanít Jézus Mt 25:31-46 verseiben? Miért nem a cselekedetek általi megváltásról van ebben a példázatban szó? Mit jelent tehát valójában az üdvözítő hit?

Minden emberi kapcsolatunkat és az egész hozzáállásunkat meg kell változtatnia annak, amiről Jézus beszélt, hogy azzal Őt szolgáljuk, ha segítünk másoknak. Képzeld el, hogy meghívhatnánk Jézust ebédre vagy meglátogathatnánk a kórházban, a börtönben! Ő azt mondja, hogy éppen ezt tesszük, ha a környezetünkben élőknek segítünk. Óriási lehetőséget ad ezzel nekünk!

Olvassuk el Jézus szavait újból, imádkozva! Hogyan értsük azt, hogy azonosítja magát az éhezőkkel, a mezítelenekkel, a foglyokkal? Mire kell ennek készítenie bennünket? Hogyan éljünk tehát?

TOVÁBBI TANULMÁNYOZÁSRA:

Ellen G. White: *Jézus élete*. Budapest, 1989, Advent Kiadó, „Az irgalmas samaritánus” c. fejezet, 420-425. o.; „*Legkisebb atyámfiak*” c. fejezet, 542-547. o.; *Krisztus példázatai*. Budapest, 1983, H. N. Adventista Egyház, „Áthidalhatatlan szakadék” 174-182. o. és „Ki az én felebarátom?” c. fejezet, 262-270. o.

„Krisztus ledönti az önzés és a nemzetiségi előítélet által emelt válaszfalat, s helyette az egész emberiség iránti felebaráti szeretetet tanítja. Kiemeli az embert az önzés szűk látóköréből. Megszünteti a nemzeteket elválasztó öszszes mesterseges különbségeket és határokat. Nem tesz különbséget szomszéd és idegen, barát és ellenség között, hanem azt tanítja, hogy minden ínséges lélek felebarátunk, s az egész világ a munkaterületünk” (Ellen G. White: *Krisztus követése. Gondolatok a Hegyibeszédről*. Budapest, 1987, H. N. Adventista Egyház, 42. o.).

„Ennek az aranyigazságnak alapelve: a kereszténység alapelve. Ezt bármilyen módon megváltoztatni: csalás. Vallás, mely arra tanítja híveit, hogy kevésbé értékeljen lelkeket, akiket Krisztus annyira értékelt, hogy érettségét áldozta; vallás, amely érzéketlen az emberek ínsége, szenvedése és joga iránt, nem lehet igaz vallás. Ha a szegények, szenvedők és bűnösök jogaival mit sem törődünk, Krisztus árulói vagyunk. Mivel pedig olyan sokan veszik fel Krisztus nevét, de életükben mégis megtagadják jellemét, ezért olyan erőtlenné a kereszténység és nincs hatása e világon” (i. m. 120. o.).

BESZÉLGESSÜNK RÓLA!

- 1) **Melyik a kedvenc bibliai szakaszod azok közül, amelyekkel a héten foglalkoztunk? Miért?**
- 2) **Gondolkozzunk azon, hogy a „vallás, amely érzéketlen az emberek ínsége, szenvedése és joga iránt, nem lehet igaz vallás”! Miért kell vigyáznunk, nehogy azt gondoljuk, hogy mivel ismerjük az „igazságot” (még ha ez így is van), más már nem is számít?**
- 3) **A csütörtöki ígék fényében mit jelent még az „igazság” ismerete?**

ÖSSZEFOGLALÁS: Jézus tanításai egészen más életformát írnak elő Isten országának polgárai és képviselői számára. Az ószövetségi Szentírás alapjaira építve Ő maga is visszhangozta, sőt kibővítette a szegényekről és elnyomottakról való gondviselés kérdéskörét. Kiemelte, hogy követőinek könyörülettel és kegyelemmel élve kell várni visszatérését.

FÜLE LAJOS:

AZ UTOLSÓ TANÍTVÁNY

A legutolsó tanítvány volt,
s micsoda tanítást kapott:
keresztről nézte végig azt a
mérhetetlen áldozatot!

Saját bűnéért megfeszítve
nézte az érte szenvedőt,
majd' megszakadt miatta szíve,
ahogy felsírt az ÚR előtt:

„Uram, emlékezzél meg rólam...!”
„Velem leszel...” – mondotta Ő,
és az utolsó tanítványból
lett az első megérkező!